

VICTOR HUGO

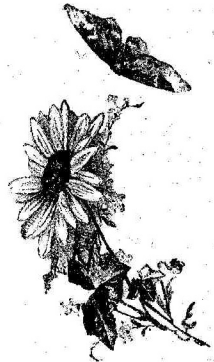
ΘΑΛΑΣΣΑ

ΠΕΦΤΕΙ ἀπὸ βράχο σιγανὰ σὲ κύματα ἀφρισμένα
Σταλαγματιὰ—σταλαγματιὰ νερόκι δροσισμένο
—Τὶ θές κλαψάρικο νερό; τοῦ λέει θυμωμένα
Ἡ θάλασσα ποῦ δὲν πονεῖ τὸν ναῦτή τὸν καῦμένο.

Ἡ τρικυμία εἶμαι ἐγὼ κ' ἡ λύσσα κ' ἡ τρομάρα·
Τελειόνω κ' εἶπ' ὁ οὐρανὸς ἀρχίζει· δὲν τὸ ξέρεις;
Θαρρόεις πῶς σὲ χρειάζομαι κ' ἔρχεσαι μὲ λαχτάρα
Σ' ἐμένα τὴν ἀτελεσιωτὴ σταλαγματιὰ νὰ φέρῃς;—

Καὶ τὸ νερὸ 'στὴν ἄβυσσο λέει σιγὰ μὲ λύπη:
—Σοῦ δίνω, θάλασσα πλατειά, χωρὶς μεγαλωσύνη.
Χωρὶς καμάρι καὶ βοές, ἐκεῖνο ποῦ σοῦ λείπει!
Μὴ στάλα ποῦ 'στὴ δῖψα του 'μπορεῖ κανεὶς καὶ πίνει.

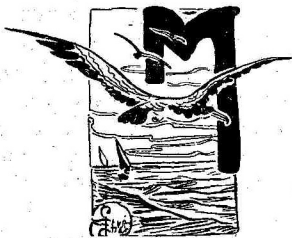

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΕΡΜΠΙΝΗΣ

ΡΙΧΑΡΔΟΥ ΒΑΓΝΕΡ

Ο ΙΠΤΑΜΕΝΟΣ ΟΛΛΑΝΔΟΣ

(Νορβηγικὴ ναυτικὴ παράδοσις)

Ε χρήματα ἅτινα
προσεπόρισεν ἡ πώ-
λησις τῶν θεατρι-
κῶν ἐνδυμασιῶν
τῆς πρώτης συζύ-
γου τοῦ Μίννας, ἐ-
πεχείρησε νὰ με-

ταβῇ ὅπως ἴδῃ τὴν θάλασσαν ὁ Ριχάρδος Βάγνερ.
Τὴν διάνοιαν αὐτοῦ κατεῖχε τότε ἡ περὶ τοῦ
ἱπταμένου Ὀλλανδοῦ νορβηγικὴ παράδοσις καὶ
ἤθελε νὰ ἀντιληφθῇ τελείως αὐτὴν καὶ νὰ συλ-
λέξῃ ἐντυπώσεις ἐκ τοῦ θαλασσίου τούτου πλοῦ
ἵνα ἐπιχειρήσῃ τὴν σύνθεσιν τοῦ θαυμασίου με-
λοδράματος. Ἐν Pillau ἐπεβιδάσθη τοῦ ἰστοφό-
ρου «Brangaja» ἵνα μεταβῇ εἰς Λονδίνον, καίτοι
πάντες προετρύπον αὐτὸν νὰ ἀναμείνῃ καλλι-
τερον πλοῖον. Κατ' ἀρχὰς ὁ πλοῦς ἦτο ἥρεμος
καὶ ὁ Βάγνερ περιχαρὴς διελέγετο πρὸς τοὺς
ναύτας καὶ παρεκίνησε αὐτοὺς εἰς τὴν διήγησιν
ναυτικῶν παραδόσεων καὶ θρύλλων· δὲν ἐβρά-
δυνεν ὅμως, ὡς συνήθως, νὰ ἐπέλθῃ τρομερὰ
τρικυμία. Τὸ πλοῖον ἐκυλινδεῖτο σφοδρότατα,
τὰ κύματα κατεπλημμύρουν αὐτὸ, ἐν ᾧ δ' ὅλοι
οἱ ἐπιβάται περίτρομοι κατέφευγον εἰς τὸ κύτος
τοῦ πλοίου, ὁ Βάγνερ καίτοι ὑπὸ μεγίστου τρό-
μου κατεῖχετο καὶ τὸν ἐπαπειλοῦντα αὐτὸν θά-
νατον ἐβλεπεν, ἐν τούτοις ἔμενεν ἐπὶ τοῦ κατα-
στρώματος.

Κατὰ τὸ τρομερὸν τοῦτο ταξίδιον ἐν μέσῳ
τοῦ μαινομένου ἀνέμου, τῆς τρικυμίας, τῶν

ἀστραπῶν καὶ βροντῶν ἔγραψεν ὁ Ριχάρδος
Βάγνερ ἐν τῇ διανοίᾳ του τὸν ἱπτάμενον
Ὀλλανδόν.

★

Ἡ ἐπικρατοῦσα ἰδέα ἐν τῷ μελοδράματι τούτῳ
τοῦ Βάγνερ εἶνε, ὡς καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ, ἡ
συζυγικὴ πίστις.

Μετὰ θαυμασίαν μουσικὴν εἰσαγωγὴν ἀκούει
τις τοὺς ναύτας τοῦ πλοίου τοῦ Dalaud μετὰ
χαρᾶς ψάλλοντας καὶ χαιρετῶντας τὴν ταχείαν
ἐπιστροφὴν των εἰς τὴν πατρίδα, τέλος δὲ ἀπο-
κοιμωμένους.

Ἡ θάλασσα ἐν τῷ μεταξύ ταράσσεται. βαθὺ
σκότος τὰ πάντα καλύπτει. ἐν μέσῳ δὲ φοβε-
ρῶν ἀστραπῶν καὶ βροντῶν ἐμφανίζεται τὸ
μὲ αἱματοέρυθρα ἰστία καὶ μελανά πανιά πλοῖον
τοῦ ἱπταμένου Ὀλλανδοῦ καὶ ὅριπται μετὰ φο-
βεροῦ πατάγου τὴν ἀγκυραν. Ὁ Ὀλλανδὸς
ἐξέρχεται αὐτοῦ καὶ ψάλλει κλαίων τὴν τύχην
αὐτοῦ καὶ τὴν καταδίκην τοῦ νὰ περιπλανᾶται
πάντοτε χωρὶς νὰ δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν
πατρίδα του, ἐπειδὴ ἄλλοτε εἶχεν ὀρκισθῇ ὅτι
παρ' ὅλους τοὺς ἀνέμους καὶ τὰ κύματα θά
ἐφθάνεν εἰς τὴν ξηράν. Ἐπικαλεῖται τέλος τὸν
θάνατον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς δὲν δύναται νὰ ἐλθῇ·
ἡ μόνη ἐλπίς του εἶνε ἡ εὐρεσις πιστῆς συζύ-
γου, ἥτις μόνη δύναται νὰ τὸν λυτρώσῃ τῆς
αἰωνίας καταδίκης. Ἐν τῷ μεταξύ ἐπιστρέφει
ὁ Dalaud καὶ συναντᾶται μετὰ τοῦ Ὀλλανδοῦ,
συνδιαλέγονται δὲ ἐπ' ὀλίγον ἐπὶ τῶν ταξιδίων
των καὶ ὁ Ὀλλανδὸς ἐπιδεικνύει αὐτῷ τὰ ἐν
τῷ πλοίῳ του ἀμύθητα πλούτη ἐκ πολυτίμων
λίθων, παρακαλεῖ δὲ τέλος αὐτὸν νὰ τῷ παρά-
σχῃ φιλοξενίαν ἐν τῇ οἰκίᾳ του· ὁ Dalaud θαμ-
θωθεὶς ἐκ τοῦ πλοῦτος τοῦ ξένου ὑπόσχεται νὰ
δώσῃ εἰς αὐτὸν ὡς σύζυγον, τὴν καλὴν καὶ
ἀγαπημένην του κόρην, τὴν Σένταν.

Τὸ δεῦτερον μέρος τοῦ ἔργου ἀρχεται δι' ὁ-
ρατοῦ νορβηγικοῦ ἄσματος, ὃ ψάλλουσι νορβη-

γίδες κόραι κλώθουσαι συγχρόνως ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Dalaud ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν κάθηται ἡ τοῦ Dalaud θυγάτηρ Σέντα καὶ ὡς ἐν ἐκστάσει διατελοῦσα προσδίδει τὴν ἐπὶ τοῦ ἐναντι τοίχου ἀνηρτημένην εἰκόνα τοῦ ἱπταμένου Ὀλλανδοῦ. «Εἰ τελειώσατε τὸ ἔργον σας. . . ναι, τώρα θὰ ψάλλω ἐγώ, ἀκούσατε». Ἐνταῦθα εἶνε τὸ θαυμασιώτερον μέρος τοῦ ἔργου ὑπὸ μουσικὴν ἐποψιν ἢ ὑπὸ τῆς Σέντας ψαλλομένη Ballade, ἐν ᾗ ἱστορεῖ τὸν περὶ τοῦ ἱπταμένου Ὀλλανδοῦ θρύλλον, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐκ τῶν τελειότερων μουσικῶν ἀριστουργημάτων τὸ πάθος, ἡ λεπτότης καὶ εὐαισθησία παρθενικῆς νεανικῆς καρδίας καὶ ἡ πρὸς τὸν ἀδίκως πάσχοντα συμπάθεια ἐκτελοῦνται ἐν αὐτῷ θαυμασίως. «ὦ! εἶθε ταχέως νὰ εὕρῃς, ὡχρὲ θαλασσοπόρε, τὴν σύζυγον, ἥτις αἰωνίως πιστὴ θὰ σοῦ εἶνε»: διὰ τῶν λέξεων τούτων περατοῦται ἡ θαυμασία αὕτη Ballade.

Ἐν τῇ τρίτῃ σκηνῇ τοῦ δευτέρου μέρους, ἐπιστρέφει ὁ Dalaud μετὰ τοῦ Ὀλλανδοῦ εἰς τὴν πατρίδα του. Εἰσέρχεται αἰθνης ἐν τῇ οἰκίᾳ, μένει δ' ἡ Σέντα ὡς ἐν ἀπολιθώσει ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ξένου. «Πατέρα μου, πατέρα, ποῦ εἶν' ὁ ξένος;» ἐρωτᾷ μετ' ἀγωνίας. Ὁ Dalaud ἀποχωρεῖ, μένει δὲ μόνος ὁ Ὀλλανδὸς μετὰ τῆς Σέντας καὶ διηγείται αὐτῷ τὴν καταδίκην του ἡ Σέντα ὑπόσχεται αὐτῷ ὅτι αὕτη θὰ τὸν λυτρώσῃ, διότι θὰ εἶνε ἡ σύζυγός του, ἡ αἰωνίως πιστή.

Ὁ Ἔρικ, ὁ τῆς Σέντας μνηστήρ, μανθάνει ταῦτα καὶ σπεύδει πρὸς συνάντησίν της. Ἡ Σέντα, θέλει νὰ τὸν ἀλυψύγῃ ἀλλ' αὐτὸς τὴν ἀκολουθεῖ καὶ γονυπετῆς τὴν παρακαλεῖ νὰ μὴ τὸν ἐγκαταλείψῃ. Αἰθνης ἔρχεται ὁ Ὀλλανδός, βλέπων δὲ τὸν Ἔρικ γονυπετοῦντα ἐνώπιον τῆς Σέντας, ἀνακράζει «Κατηραμένος ἐγώ, δὲν ἐλπίζω σωτηρίαν» καὶ ἐπιβαίνει τοῦ πλοίου του ἵνα ἀναχωρήσῃ. «Ἡ Σέντα ὁρμᾷ καὶ ἀνέρχεται ἐπὶ ἀποτόμου βράχου καὶ λέγουσα «ἰδοὺ πεισθῇτι νῦν, ὅτι θὰ σοῦ εἶμαι αἰωνίως πιστή» πίπτει εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἡ θάλασσα ἐξαγριοῦται, δεινὸς ἀνεμοστρό-

βίλος ἐγείρεται καὶ εἶτα πάλιν ἡσυχάζει. Ἐν τῇ ῥοδιζούσῃ τότε ἀνταυγείᾳ τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου ἐπιφαίνονται ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ πλοίου ἐννηκαλισμένοι αἱ μορφαὶ τοῦ Ὀλλανδοῦ καὶ τῆς Σέντας καὶ αἰρούνται εἰς τὰ ὕψη.

★

Τό τε κείμενον καὶ τὴν μουσικὴν τοῦ ἱπταμένου Ὀλλανδοῦ γράψας ὁ Βάγνερ, πλήρης δ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ βέβαιος ἐκ τῶν προτέρων περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου του, ἀπετάθη, τῇ συστάσει τοῦ διασήμεου τότε διευθυντοῦ Giacomo Meyerbeer, πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ ἐν Παρισίοις θεάτρου τῆς Ἀναγεννήσεως Anatol Zolger ἐν ᾧ δὲ χάρις εἰς τὰς συστάσεις τοῦ Meyerbeer τὸ ἔργον εἶχε γίνεαι ἀποδεκτόν. ἡ χρεωκοπία τοῦ θεάτρου, τοῦτου ἠνάγκαζε τὸν Βάγνερ νὰποβάλλῃ τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ ἴδῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ διδασκόμενον ἐν Παρισίοις. — Οὕτω κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1842 μετὰ τετράμηνον διαμονὴν ἐν τῇ ξένῃ ἐπανήλθεν εἰς τὴν πατρίδα. «Πρώτην φอรὰν εἶδον τότε τὸν Ρήνον: μὲ δακρύοντας ὀφθαλμοὺς ὠρκίσθην ἐγώ ὁ ἀτυχὴς καλλιτέχνης, αἰωνίαν πίστιν πρὸς τὴν γερμανικὴν πατρίδα. Ἐν ᾧ δὲ τότε ἀνηγγέλη αὐτῷ τῇ 21 Ἰουνίου 1841 ἐκ Δρέσδης, ὅτι εἶχε γίνεαι δεκτὸν πρὸς παραστάσιν, τὸ μελῶδες αὐτοῦ ὁ Rienji διὰ τὸν ἱπτάμενον Ὀλλανδὸν ἐν μὲν τῇ Λειψία, ἐνθα νῦν μετὰ τόσης ἐπιτυχίας διδάσκεται. ἠρνήθησαν νὰ δεχθῶσιν αὐτόν, ὁ δὲ κύριος von Keister ἐκ Μονάχου ἀπῆλθοντες εἰς τὸν Βάγνερ «ὅτι τὸ ἔργον δὲν ἦτο κατάλληλον διὰ τὴν Γερμανίαν». Ἡ καταπληκτικὴ ὅμως ἐπιτυχία ἣν ἔσχεν ὁ «Rienji» παρασταθεὶς τὸ πρῶτον ἐν Δρέσδῃ τῇ 20ῇ Ὀκτωβρίου 1842 ἐπέφερε τὴν παραδοχὴν καὶ τοῦ ἱπταμένου Ὀλλανδοῦ ὅστις δοθεὶς τὸ πρῶτον τῇ 2 Ἰανουαρίου 1843 ἔσχεν ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτοῦ παραστάσεως πρωτοφανῆ ἐπιτυχίαν.

HILDEGARD KLUNGER

(Κατὰ μετάφρασιν Δ. Τ.)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ. Ἐνὸς. Ἡμῶς.

ΤΟ ΑΡΧ. ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

ο Ἀρχ. συνέδριον ὠφέλυνε πολὺ τὴν Ἑλλάδα. ὑπὸ ἐθνικὴν ἐποψιν. Ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως κρίνόμενον, ἀνεδειχθῇ ἄξιον τῆς ἀποστολῆς του ἐν αὐτῷ ἐγένοντο πλείοται εἰδικαὶ ἀνακινώσεις — ἀν καὶ τινες ἀφῆρων γνώστῃ ἦδον ἢ καὶ προανακινωθέντα — ἐβλήθησαν δ' ἅμα καὶ γενικω-

τέρου ἐνδιαφέροντος ζητήματα. οἷον τὸ τῆς ἀναστηλώσεως τοῦ Παρθενῶνος, ἀν ὁ ὅρος «Βυζαντινὴ τέχνη» εἶνε ἐπαρκὴς ἢ ὁ τῆς «Χριστιανικῆς ἀρχαιολογίας», περὶ τοῦ ἀν πρέπει ν' ἀφίνονται τ' ἀρχαῖα μάρμαρα ἐκεῖ ὅπου εὐρέθησαν ἢ νὰ μεταφέρωνται εἰς τὰ μουσεῖα, περὶ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ μαθήματος τῆς ἀρχαιολογίας εἰς τὰ Γυμνάσια. περὶ τοῦ ἀν οἱ ἐνεργοῦντες ἀνασκαφῆς πρέπει νὰ ἔχουν κατ' ἀρθεύειαν τὸ δικαίωμα τῆς προτεραιότητος τῆς ἀνακινώσεως τῶν παρατηρήσεων τῶν ἢ πρέπει νὰ τεθῇ χρονικὸν ὄριον, πέραν τοῦδ' οὗτοῦ νὰ δύναται καὶ ἄλλοι ἀρχαιολόγοι νὰ μελετῶσι τὰ ὑπ' ἄλλων ἀνα-